

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

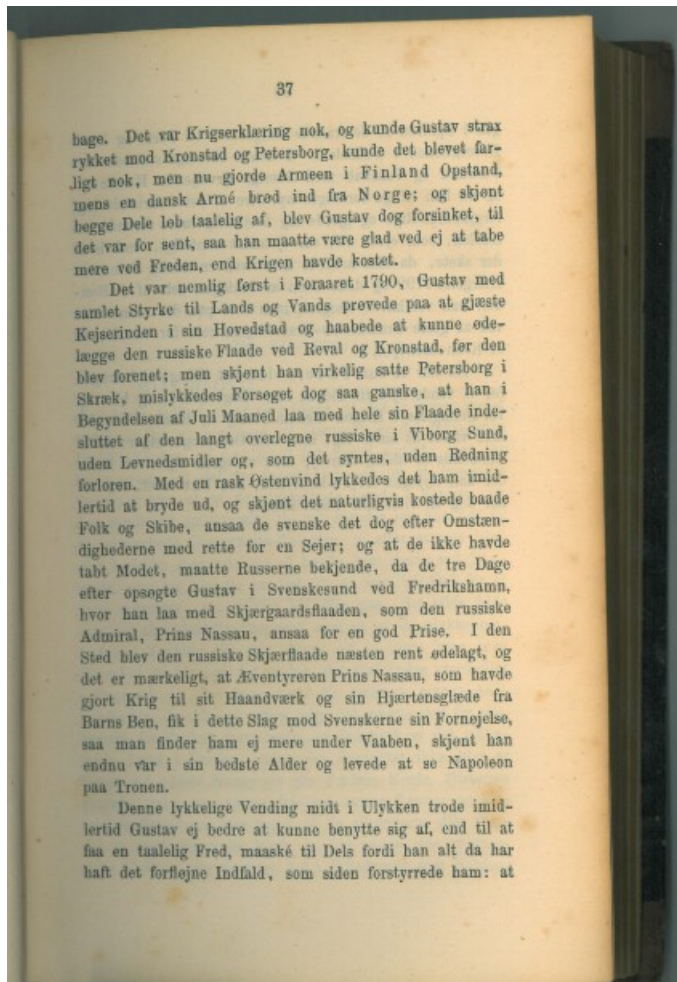
Titel: Udrag fra Mands Minde 1788-1838. Foredrag over det sidste halve Aarhundredes Historie

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 37. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1838_599-txt-shoot-idm1335/facsimile.pdf (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

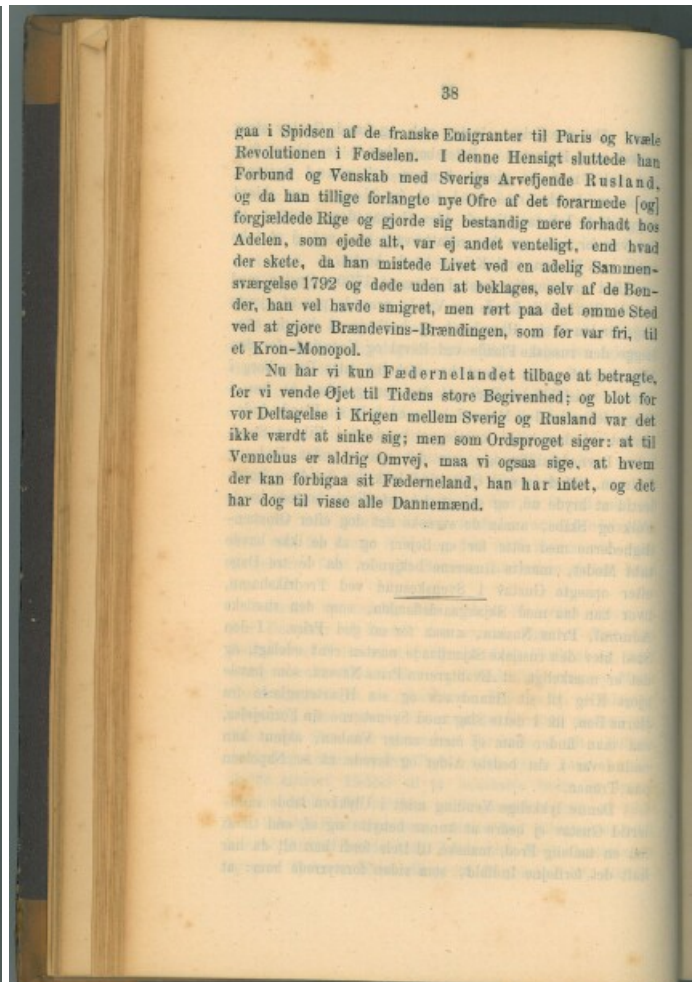
[Læs CC0-erklæringen](#)

bage. Det var Krigserklæring nok, og kunde Gustav strax rykket mod Kronstad og Petersborg, kunde det blevet farligt nok, men nu gjorde Armeen i Finland Opstand, mens en dansk Armé brød ind fra Norge; og skjønt begge Dele løb taalelig af, blev Gustav dog forsinket, til det var for sent, saa han maatte være glad ved ej at tabe mere ved Freden, end Krigen havde kostet.

Det var nemlig først i Foraaret 1790, Gustav med samlet Styrke til Lands og Vands prøvede paa at gjæste Kejsersinden i sin Hovedstad og haabede at kunne ødelægge den russiske Flaade ved Reval og Kronstad, før den blev forenet; men skjønt han virkelig satte Petersborg i Skræk, mislykkedes Forsøget dog saa ganske, at han i Begyndelsen af Juli Maaned laa med hele sin Flaade indsluttet af den langt overlegne russiske i Viborg Sund, uden Levnedsmidler og, som det syntes, uden Redning forløren. Med en rask Østenvind lykkedes det ham imidlertid at bryde ud, og skjønt det naturligvis kostede baade Folk og Skibe, ansaa de svenske det dog efter Omstændighederne med rette for en Sejer; og at de ikke havde tabt Modet, maatte Russerne bekjende, da de tre Dage efter opsøgte Gustav i Svenskesund ved Fredrikshamn, hvor han laa med Skjærgaardsflaaden, som den russiske Admiral, Prins Nassau, ansaa for en god Prise. I den Sted blev den russiske Skjærflaade næsten rent ødelagt, og det er mærkeligt, at Æventyren Prins Nassau, som havde gjort Krig til sit Haandværk og sin Hjertensglæde fra Barns Ben, fik i dette Slag med Svenskerne sin Fornøjelse, saa man finder ham ej mere under Vaaben, skjønt han endnu var i sin bedste Alder og levede at se Napoleon paa Tronen.

Denne lykkelige Vending midt i Ulykken trode imidlertid Gustav ej bedre at kunne benytte sig af, end til at faa en taalelig Fred, maaské til Dels fordi han alt da har haft det forlejne Indfald, som siden forstyrrede ham: at

gaa i Spidsen af de franske Emigranter til Paris og kvæle Revolutionen i Fødselen. I denne Hensigt sluttede han Forbund og Venskab med Sverigs Arvefjende Rusland, og da han tillige forlangte nye Ofre af det forarmede [og] forgjældede Rige og gjorde sig bestandig mere forhadet hos Adelen, som ejede alt, var ej andet venteligt, end hvad der skete, da han mistede Livet ved en adelig Sammensværgelse 1792 og døde uden at beklages, selv af de Bønder, han vel havde smigret, men rørt paa det ømme Sted ved at gøre Brændevins-Brændingen, som før var fri, til et Kron-Monopol.

Nu har vi kun Fædernelandet tilbage at betragte, før vi vende Øjet til Tidens store Begivenhed; og blot for vor Deltagelse i Krigen mellem Sverig og Rusland var det ikke værdt at sinke sig; men som Ordsproget siger: at til Vennehus er aldrig Omvej, maa vi ogsaa sige, at hvem der kan forbigaa sit Fæderneland, han har intet, og det har dog til visse alle Dannemænd.

[Faded text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]